

# GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA  
ȘI ADMINISTRAȚIA  
Str. Prundului Nr. 15

INSEBATELE  
se primesc la administra-  
ția. Prețul după taxă  
și învoială.

Manuscrisele nu se în-  
napoiază.

**ABONAMENTUL**

Pe un an . . . 24 Cor.  
Pe o jum. de an 12 „  
Pe trei luni . . . 6 „  
Pentru România și  
străinătate:  
Pe un an . . . 40 lei.  
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 220.

## Muncă, cumpăt și împărțală bună.

Aproape nu trece zi, în care să nu apară câte-un ordin ministerial, care cuprinde severe dispozițiuni privitoare la fabricarea și consumul alimentelor de primă necesitate, cu deosebire a pâinii, sau la măsurile ce sunt de luat cu prilejul lucrărilor economice.

Vremurile prin cari trecem sunt din cele mai critice, războiul continuă și poate să dureze încă mult timp și pe zi ce merge se ivește la orizont depărtat tot mai deslușit spectrul înfrângerii al unor zile și mai critice, când — neluându-se la timp măsurile cele mai riguroase, — populațiunea țării poate fi expusă și la foamete.

Aceste măsuri își au prin urmare rostul lor îndreptățit, căci numai aplicându-le, putem preveni mizeriile cumplită ale lipsei pâinei de toate zilele.

Pătruns de situația grea, în care am ajuns în urma războiului, precum și de înțeleptele și prevăzătoare măsuri luate de organele noastre administrative, P. S. Sa episcopul Aradului loc. I. Papp a adresat zilele trecute o importantă circulară oficiilor protopresbiterale și parohiale precum și învățătorilor și frunțașilor din eparhia Aradului, dând credincioșilor bisericii prețioase îndrumări: cum aa să trăiască și să muncească în aceste zile.

Reținem din această circulară, care privește deopotrivă pe toți filii acestei țări, unele sfaturi, pe cari au și trebuie să le urmeze toți cei ce-și dau samă de vremurile grele prin cari trecem. Iată ce ne spune între altele P. S. Sa episcopul Ioan al Aradului:

Se apropie timpul pentru lucrările economice de primăvară. Războiul grozav urmează înainte și acum în curând vor merge la oaste și tinerii născuți în anii 1895 și 1896. Acesta rămân bătrânii, feciorandrii, prinții și femeile cu foarte puțină bărbăție în floarea vârstei, și totuși este de cel mai mare interes al nostru al tuturor, al armatelor noastre și al patriei întregi, ca tocmai în acest an plin de atâtea grozăvii, pământul țării noastre să nu rămână sterp, ci tocmai din potrivă și cel

mai neînsemnat colțisor să fie lucrat, să fie sămănat și să producă mai vărtos alimentele necesare pentru noi oamenii și nutrețul pentru vite.

Chiar și biruința vitezelor noastre oștiri atârână în mare parte dela aceea ca, acasă toate pământurile să fie lucrate și rodul din vara ce vine, să fie suficient pentru hrănirea bună a celor rămași acasă și a ostașilor, pe cari li așteptăm cu mare dor să-i vedem la vetrele lor.

Conduc de acest mare interes al statului nostru întreg, Excelența Sa Domnul Ministru de agricultură, prin circularul său Nr. 2800/1915 Prez. din 22 Ianuarie a. c., a dispus: să se institue câte o comisie economică comitatensă, care sub președinția vicecomitelui să aibă grija, ca pe teritoriul comitatului să se îndeplinească la timp și cu cea mai mare încordare toate lucrările economice și deosebi cele ale sămănatului de primăvară, iară prin comune se vor institui în același scop comisii comunale, compuse din antistia comunală, din preoții și învățătorii din loc și din alte persoane dispuse a lua parte la îngrijirea binelui obștesc.

Când aducem și pe aceasta cale la cunoștință publică ordinul de mai sus al Ex. Sale D-lui ministru de agricultură, folosim prilejul de a îndemna cu tot deadinsul iubita noastră preoție și învățătorime, decipe toți preoții și învățătorii, ca fără șovăire să iete parte în aceste comisii și cu tot zelul și priceperea lor să stea în ajutorul celor chemați întru îndeplinirea tuturor agendelor de lipsă la ajungerea înaltului și patrioticului scop, urmărit prin ordinul ministerial suspovocat.

Dar și afară de aceasta, cu provocare la circularul nostru Nr. 4539/1914 din 1/14 Septembrie 1914, invităm din nou iubita noastră preoție și învățătorime, ca în aceste zile de grea încercare pentru toate popoarele iubitei noastre patrii, să steie cu zel îndoit și adevărată iubire creștinească în ajutor credincioșilor noștri și să-i îndrepte pe calea cea bună, pentru de a mic-

șora după puțină suferințele impuse prin grozavul război, la care a fost silită monarhia noastră. Și aceasta să o facă toți cu atât mai vărtos, cu cât puterile de lucru s'au redus în mod însemnat, iar prețul bucatelor și a tuturor articloilor de alimentare s'a urcat în măsură ne mai pomenită în istoria monarhiei noastre astfel, că îngrijirea, ce a cuprins pe toți de soartea ce ne așteaptă, nu este fără temei.

Dar ori cât de temeinică să fie îngrijirea, ori cât de mari s'ar părea neajunsurile vieții zilnice, tot mai mare trebuie să fie înțelepciunea omului bazată pe viața de toate zilele și pe pățania trecutului, din care trebuie să luăm și noi învățătura cunoscută tuturor oamenilor cu judecată sănătoasă, că precum nu este mult, care să nu treacă prin cheltuiala fără cumpăt a averii și a câștigului, tot astfel nu este puțin să nu se ajungă cu cumpăt și împărțală bună, prin urmare: este datorința tuturor să se cugete la adevărul, că cumpătul și împărțală bună a câștigului a fost și este și acum arma cea mai puternică și mijlocul cel mai potrivit pentru delăturarea neajunsurilor.

Privit astfel lucrul precum nici că s'ar putea altecum, este datorința preoției, a învățătorime și a tuturor frunțașilor noștri cărturari și necărturari, să îndemne și să învețe poporul cu cuvântul și cu exemplul lor propriu și al familiilor lor, la muncă mai cu stăruință și la folosirea mai cu cumpăt și cu posibilită crufare a averii și a câștigului.

**Tendențele Japoniei asupra pe Ruși.** Ziarul rusesc „Rieck“ vorbind de conflictul chino-japonez, declară: Programul de guvernământ al Japoniei transformă independența Chinei într-o ficțiune. Statele-Unite nu pot să admită monopolizarea pieței chineze de către Japonia și dacă guvernul japonez este totuși ferm hotărât să-și realizeze cererile, atunci un conflict cu Statele-Unite ar putea izbucni, ceea ce ar complica catastrofa mondială la un și mai mare grad.

## Cum explică Rușii înfrângerea din Mazuria.

Din Berlin se anunță ziarului „Neue Fr. Presse“:

Din Amsterdam se comunică ziarului „Lokalanzeiger“: Agentura din Petersburg transmite următoarea enarare oficială a înfrângerilor rusești din Mazuria, datată din 21 Februarie:

Statul major german convingându-se, după o serie de atacuri de o excepțională violență și tenacitate cari le-au costat victime nenumărate despre imposibilitatea de a înfrânge trupele noastre de pe stânga Vistulei, au procedat la finele lui Ianuarie la aplicarea unui nou plan. Terminând alcătuirea în interiorul țării a trei multor corpuri de armată și aducând trupe de pe frontul de vest contra noastră grație rețelei lor minunate de căi ferate, au îngrămădit în Prusia forțe considerabile căutând a bate a doua noastră armată care ocupa pozițiuni puternice în spre lacurile Mazuricene.

Spre a asigura succesul acestui lovituri germanii au transportat o parte din contingentele lor de pe fronturile Bzurei și Ravkei pe dreapta Vistulei.

Concentrarea germană în Prusia răsăriteană a fost revelată la 4 Februarie încă, dar însemnătatea trupelor concentrate acolo nu s'a cunoscut decât mai târziu. Neputând din lipsa de căi ferate să aducă cu suficiență grabă pe frontul Prusiei răsăritene forțele indispensabile spre a opri lovitura dușmanului, șefii armatei a hotărât să retragă armata din Prusia estică spre graniță și mai departe în spre Niemen. În această mișcare, aripa dreaptă a corpului 10 de armată strânsă de mari forțe inamice, amenințată de o învălire la flancul drept, a fost silită la o mișcare repede și a descoperit flancul corpului următor care, din neașteptat pricină, s'a aflat într-o pozițiune extrem de penibilă și doar elemente separate au izbutit să scape.

Celelalte corpuri ale celei de a zecea armate combătând continuu cu tenacitate s'au retras încet în direcțiile ce li s'au orânduit respingând vitejește pe dușman și ofensiva lui, pricinuiindu-i

pierderi grave sporite și din cauza zăpezii adânci care acoperea toate drumurile.

Drumurile erau impracticabile, automobilele nu puteau înainta, trenurile erau în întârziere sau se opreau.

Retrăgându-se corpurile noastre formând aripa stângă a celei de a zecea armate au reținut pe dușman nouă zile. La 9 Februarie aceste corpuri eșind din sfera luptei, au ocupat pozițiunile ce li s'au fixat.

Actualmente aceste acțiuni ale frontului german continuă să se desfășoare spre Osovetz pe drumurile dela Lomja la Edkabno, la nord de Ksdzia'y spre Plotak. Pe alocuri aceste lupte sunt foarte crâncene.

## „Să băjenărim!“

— Strigătul de durere al fraților noștri din Bucovina. —

În n-rul nostru de ieri am înregistrat știrea, că o parte mare a țărănilor români din Bucovina a prezentat o cerere guvernului român ca să le permită să se refugieze în România în cazul când Rușii s'ar întoarce din nou în Bucovina. Iată din cuvânt în cuvânt această cerere a nenorociților noștri frați bucovineni:

„Cumpăna grea, care a trecut peste biata noastră țară „Bucovina“ cu urgia muscălească ne-a lăsat în urmă gospodăria arse cu desăvârșire, bărbai șchilodiți, femei necinstite de muscali, și copii duși în robia muscălească.

Zeci de sate și zeci de mii de locuitori români au rămas fără adăpost și fără hrană, despoiați de tot ce alcătuiește traiul zilnic.

Nu ne-a rămas alta decât să băjenărim din această țară.

Noi frunțașii țărani din multe sate din Bucovina am înțeles că muscalii au de gând să vie din nou în această țară. Neputând noi să mai stăm atunci aici, căci am văzut cu ochii noștri cum muscalii și-au bătut joc de noi și ne-au răpit tot ce am avut mai scump, ne-am pus de gând să ne părăsim vetrele noastre.

Ne-am socotit că mai ușor am putea face aceasta trecând hotarele

## O călătorie aeriană în anul 1925.

Era cam pe la 5 oare dimineața, când pe de-asupra Berlinului plutia lin și ușor un aeroplan văpăit alb. Numai pe cârma dintr-un unghi se vădea o marcă și un număr în culoare roșie, semn că era unul din nenumăratele vehicule strătoare a marelui societăți de navigație aeriană „Fleischer et comp. Aeroplanul avea afară de locul rezervat pilotului, care sta grav și serios la cârmă, încă două feșuri încăpătoare rezervate pentru pasageri.

Pasagerii erau deastăda doi tineri între 30-35 ani, bruneți și arși de soare. Unul purta o barbă frumoasă și plină ceea ce-i dădea feții o expresie de bărbăție și seriozitate. Sotul său, deopotrivă, purta numai o mustăcioară neagră tunșă după moda englezască. Ea cu mult mai vioi și mai cu temperament decât însoțitorul său. Din ochii negri schanteia o lălețență neastâmpărată și scrutătoare.

Aeroplanul trecu repede pe deasupra metropolei uriașe și cu o lălețea de 100 chilometri pe oară o luă de-a dreptul spre sud.

— Ce idee fericită! În loc să ne lăbulim prin vre-un tren electric vom face călătoria spre patrie cu aeroplanul, căci cu dreptul cu câteva mărci mai puțin, dar încăl vom avea o călătorie superbă — zise cel cu mustăcioara tunșă.

Cel cu barbă nu răspuse, ci se aplecă pierdut la frumoasa și variata pa-

noramă ce li se desfășura înaintea ochilor săi dela înălțimea de 300 metri. Trecu câțva timp în o tăcere întreruptă numai de șgomotul ritmic al motorului.

— E ceva admirabil spiritul neobosit și scrutător al oamenilor — zise tot cel fără barbă într-un ton ca și cum ar continua un șir de idei care li preocupase în timpul îndelungatei tăceri. — Ce progrese uriașe a realizat omenimea pe terenul aviațiunii în nu mai mult decât un deceniu și jumătate. Acum zece cincisprezece ani aviația era numai un sport al unor oameni cu capu a mână. Azi ea e deja un mijloc de comunicație cel puțin așa de sigur ca și căile ferate sau automobilul. Și apoi nu-i o plăcere D-zelască să pornești din Berlin, după ce ai luat un dejun bun, și la amezi să te cobori în inima Ardealului, sburând, ca pasărea, peste văi și munți, orașe și sate!

Cel cu barbă iar nu răspuse, ci se uita gânditor în spre zarea îndepărtată. Pluteau deja deasupra Bresloului și observară cum cărmaciul o lua puțin spre răsărit în direcția Cra-coviei.

Cel cu mustăcia tunșă mai făcu o încercare ca să scoată pe sotul său din reverie și să înghebeze o conversație. Temperaturii lui vioi și neastâmpărat nu-l da astâmpăr. Ardea după o discuție în care să se simtă la largul său.

— Apropos prietene știți că ziua de azi e o zi însemnată?

— Da, știu prea bine, e 1 August. Sunt 10 ani de când s'au început tratativele de pace în Roma, și s'a sfârșit

de fapt marele și sângerosul război European — răspuse celălalt încă tot într'un ton domol și puțin silit.

Tema însă nu-i dispărea. Se ținea doar de specialitatea sa. În cei doi ani petrecuți la Berlin, ca bursier al statului și ca viitor profesor de istorie politică a Europei moderne la universitatea românească ce se va deschide la toamnă în Alba-Julia, avuse timp și prilej să adâncească toate izvoarele referitoare la crâncenul război European din 1914-1915.

Intr'aceea aeroplanul ajunsese în dreptul Cra-coviei.

— Am o idee — zise el deodată —. Ce-al zice dacă ne-am abate puțin din cale și am face o mică divertiune până la Lemberg, de-unde am putea-o apoi lua iarăși spre sud? Am cettit multe despre munca aproape supraomenească ce au depus-o Polonii și statul austriac în cei zece ani din urmă ca să șteargă toate urmele grozaveli pustirii ce le-a lăsat-o războiul în aceasta nef-ricită Galiție. S'ar rentă să ne convingem cu ochii noștri!

— Doamne multam că te-am putut urni la vorbă — zise celălalt răsând. — N'am nimic împotriva. Mai ales că vom trece peste locurile unde a curs mult sângue românesc și unde putrezesc în țără străină oasele multor viteji ai neamului nostru.

Un scurt avis dat pe telefon pilotului și aeroplanul făcând un mic ocol o lua spre soare răsare.

Aeroplanul sbaru pe de-asupra satelor și orașelor care au răsărit că din

pământ după potopul de acum zece ani. Pe câmpuri țărani harnici lucrau cântând. Drumurile aduse la bună orânduială. Cu un cuvânt nimic nu mai amintea, că pe locurile aceste a secerat moartea cel mai grozav seceriș din câte s'au pomenit.

De astădată cel cu barbă fu care simțea trebuința se spună ceva.

— Ce iute s'au strecurat zece ani dela marele război!

Ar crede omul, că în veacul tiparului, al luminii și al celei mai estinse publicități nimic nu ar mai putea rămâne ascuns ochilor marelui public. Felul aproape misterios cum s'a sfârșit războiul European de acum zece ani, însă va rămâne încă multă vreme o taină nedeslegată decât de foarte puțini inițiați, sau foarte norocoși, cari au putut se arunca o privire și pe după cuișele diplomației acelor vremi.

Publicul mare s'a împăcat lute cu o explicație, să-i zicem la suprafață, a lucrului. Precum începutul războiului a fost asemenea unei furtuni în miez de vară, care se descarcă de-odată, ca din senin, asupra unui ținut, tot astfel a trebuit să-i fie și sfârșitul.

Îți aduci aminte, că cu toate eforturile uriașe din laraa anului 1914-1915 a celor două grupări de beligeranți și cu toate luptele uriașe și sângeroase din primăvara anului 1915 rezultatul final ca să mă folosesc de un termen tehnic din jocul de sac, a fost un remis. Aproape în fie-care front de luptă și aproape fiecare putere a raportat învingeri și a suferit de-sastre. Dar de-o înfrângere totală a

unela din cele două grupări nu putea fi vorba.

Ce-i mai natural decât ca publicul mare și informatorea lui presă, să atribuie încetarea așa de neașteptată și de bruscă a războiului deoparte oboselii și sietrii generale de oameni și de bani, de alta parte convingerii că ori ce vărsare de sânge mai departe ar fi fost zădarnică, nemi putând spera biruința totală nici antanta nici după alianță?

Și s'a încheiat o pace care aproape în întregime se poate numi de-o întărcere la »status quo ante« afară de-o singură excepție, tocmai acolo unde mai puțin s'ar fi așteptat cineva.

Îți aduci aminte de gestul frumos al Germaniei care a propus, la aparență din o hotărâre spontană, că mărul de ceartă dintre ea și Franța să se împartă în două pe baza principilor de naționalitate. În urma acestora Germania și-a ținut Lotaringia iar Franța a căpătat »Elsasul« locuit de Francezi.

Tu știți bine, că a fost principiul vieții mele să nu mă opresc nici odată la jumătate drumul. Nici n'am primit de bani buni ceea ce a satisfăcut curiositatea lefină a opiniei publice, ci am cercat să străbat până în măduva lucrurilor. Acestei stăruințe a mele, înlesnite și prin sprijinul unor oameni influenți cu cari norocul m-a împrețent am de-a mulțumi, că am aflat adevărul asupra sfârșitului așa de curios, să nu zic misterios, al marelui război de acum zece ani.

(Va urma).

spre Moldova și de acolo să mergem unde vom putea.

Noi țărani din Bucovina îndrăznim să întrebăm pe d-l Ministru, ori de ne-ar îngădui dacă din nenorocire ar veni muscații iar pe aici, să trecem granița românească cu tot ce mai avem ca să ne așezăm unde stăpânirea noastră ar porunci-o.

Rugăm răspuns grabnic la mâna primarului Costache Murariu la gara Burdujeni.

Strigătul fraților noștri trebuie să trezească până și cea mai stinsă conștiință aducând-o la realitatea crudă a faptelor.

Că suferințele îndurate de frații noștri au întrecut orice margine, o dovedește că ei, în desperarea lor, cu toată dragostea de pământ, care e caracteristică Românuilor lasă tot în voia soartei, și despoiați de avut și glie, ar lua calea pribegiei, numai la gândul că s'ar mai putea vre-o dată ca musculul să-l mai calce țărâna sfântă, unde zac osămintele străbunilor și ale Marelui Voevod Ștefan.

## SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice :

### Situația în nordul monarhiei.

Budapsta 24 Febr. Din marelui cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi :

Pe frontul din *Galiția* și Polonia a fost liniște abstrăgând dela o luptă de artilerie și câteva ciocniri mai mici. Situația în Carpați e în general neschimbată.

In luptele, cari s'au desfășurat eri în apropierea isvoarelor râului *San* am ocupat o înălțime făcând prizonieri 5 ofițeri și 198 de soldați dușmani. Spre nord dela culmile *Volouhii* dușmanul folosindu-se de furtunile de zăpadă a încercat de mai multe ori ca să ajungă prin atacuri vehemente și îndârjite până la pozițiile ocupate de noi. Am respins însă aceste eșuri cauzând dușmanului pierderi grele luând totodată prizonieri 300 de Ruși. Spre sud dela Dnistrul luptele cresc intruna, atât ca proporții, cât și ca vastitate.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

### Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 27. Febr. Buletinul oficial al marelui cartier general german pentru azi următorul :

Pe câmpul de operații dela vest: In *Champagne*, în regiunea localității *Perthes*, au atacat eri pe mai multe puncte, din apropiere nemijlocită două divizii franceze. S'au iscat lupte inverșunute, cari s'au sfârșit toate în favorul nostru. L'am respins pe dușman în pozițiile-i proprii cauzându-i pierderi grele. Ofensiva noastră în *Vosgi*, în contra localităților *Sulzern* și *Ampfersbach*, spre vest dela *Stossweyer*, a progresat. In luptele din zilele din urmă am făcut 500 de prizonieri. Alceva n'avem nimic de semnalat de pe-aici.

Pe câmpul de operații dela est: Am respins cu ușurință atacurile pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră din *Grodno*.

Spre sud dela *Augustow* le-a succes Rușilor să înainteze peste *Bobr*. La *Stabni* însă i-am respins din nou. In regiunea *Krasnybor* lupta ține încă. La *Prasni* au căzut în mâinile noastre o miie două sute de prizonieri și 2 tunuri. Spre est dela *Skierniswice* am respins un atac de noapte al Rușilor.

**Noua intervenție a Papei pentru pace.** Din Roma se anunță : Ziarele de aci afirmă că Papa ar fi făcut o nouă intervenție pentru pace, adresându-se Germaniei.

## Alcoolul și Tifosul.

Abstenenții au 90 din 100 șanse de scăpare, iar alcoolicii numai 10 din 100.

Dintre toate națiunile din lume Americanii sunt cei mai încercați de febra tifoidă. Ravajele ei sunt mai aparente între vârsta de șasesprezece și treizeci ani, dar persoane de orice vârstă pot contracta această boală. La țară, ca la oraș, bacilii sunt tot atât de activi, și cu toate măsurile sanitare, epidemia febrei tifoide rămâne o calamitate națională. După ce lumea a ajuns destul de civilizată ca să oprească golirea canalurilor în apele curgătoare și astfel să nu infecteze proviza de apă, poate face și ceva progrese în combaterea tifosului.

Știința medicală a reușit să reducă mortalitatea la 10 la sută. Cu alte cuvinte, persoane cu vitalitate normală, suficientă de a rezista lungel boli, au nouăzeci de șanse la sută de a se vindeca, poate și mai multe.

Dar ce e cu cele 10 la sută cazuri fatale ?

In clasa aceasta cad cazurile căutate de medici ori infirmierii incompetenți ori neglijenți; cazuri neglijate până când boala e prea înaintată spre a mai putea fi căutată ca succes; cazurile indolente, unde s'a mănecat prea bine, depunând incidental grăsimi superficiale; oamenii grași, sedentari cari fac puțin sau de loc exercițiu; de toți aceștia bacilul tific are puțină milă. Dar cazurile alcoolice lor întrec mult în fatalitate toate aceste exemple.

Omul care trăește curat, cumpătat are cel puțin 90 de șanse din 100 la însănătoșire; omul care a avut grije să se alcoolizeze deabinelea are cel mult 10 șanse de însănătoșire din 100; dacă a băut zdrăvan șansele lui sunt încă mai puțin. Microbul tifoid are necaz mare pe alcoolici.

Cauza e următoarea: alcoolul a avut totdeauna un loc important în traterea tifosului. Acum câtva timp el se întrebuinta în general intern. Acum medicii găsesc că alcoolul face mai mult bine pe afară ca înăuntru; spălăutul cu buretele urmat de o fricție cu alcool pur a fost găsit cel mai de efect în micșorarea temperaturii; dar foarte de folos, trebuie să spunem, la omul care trăește sobru, cumpătat; dar absolut fără nici un efect la alcoolici. Trupul acestuia e deprimat cu el și numai răspunde la stimularea alcoolică. Atunci, în afară de cazul când el e o excepție, el cade foarte ușor în classa mortalității.

Căile naturii de a extermina pe cei nevrednici par minunate când vedem că până și bacilul ei microscopice are necaz pe omul care se otrăvește cu alcool.

Mulți oameni își închipuie că pot răsturna legile naturale privind prin fundul unui pahar de bere; dar Natura guvernează cu o mână de oțel și legile ei nu pot fi călcate.

## România și hegemonia rusă.

Sub acest titlu ziarul „L'Echo de Bulgarie” scrie următoarele:

Ziarul „Novoje Vremjac” din Petrograd, bazându-se pe o informațiune a corespondentului său particular din București, spune în numărul său dela 30 Ianuarie expirat, că, temându-se de pericolul unei hegemonii ruso-sârbești, România se siliește să creeze un bloc greco-româno-bulgar. Urmează de aci, continuă ziarul rus, că acele trei state vor încheia o înțelegere cordială ca să combată hegemonia care le amenință deopotrivă pe toate. Și toate silințele cabinetului Brătianu sunt acum îndreptate spre realizarea acestui scop.

„Novoje Vremjac” relevă apoi că guvernul român nu pricepe interesele adevărate ale țării și conchide:

„Trebuie pe viitor ca, pentru realizarea planurilor noastre, să contăm numai pe propriile noastre forțe și pe nimic altceva. Vom fi poate mai consecvenți considerând în calculele noastre, România, nu ca pe un element indiferent ci negativ.

„Să notăm imprejurarea regretabilă și să punem pe români în numărul inamicilor noștri”.

**Noi bonuri de tezaur în Rusia.** Din Petersburg se anunță: Un ukaz imperial ordonă, pentru amortizarea la 28 Februarie a bonurilor de tezaur de scurtă scadență și spre a face față cheltuielilor de războiu, emisiunea a două noi serii de bonuri de tezaur 5 la sută de 500 milioane ruble fiecare.

## Recunoștința soldatului român.

Dela soldatul *Nicolae Luca*, care se află actualmente în unul din spitalele orașului Praga, am primit scrisoarea de mai jos, pe care o publicăm întocmai cum a fost scrisă, iar alături în transcriere românească corectă. Este acelaș soldat, care la îndemnul nepretutitului nostru prieten, d-l prof. Dr. Urban Janik, a învățat singur a scrie și care în această a doua sa scrisoare, care denotă un progres îmbucurător față de prima sa scrisoare publicată tot în ziarul nostru, aduce d-lui Dr. Urban mulțămitele sale profunde. Iată scrisoarea :

Ascultăți măi rumni ceă pôtefaciș dumnezeu cu omul dăcășă rōgă lui eu amfost on bătāt tñaru nam și tiut ceti și scrie și amfost în foc adica în răz bol și mau pușcat și motrimăș în ispitai în praga numam în pututu în țăl-léze cunime afōș cao fiară dādume zeu vin domnu lanof deșitile rumnēșite șineau scriu latăț lapatru rumni cărț și letrimētem acasă și nevine răspus după ele nuștim ceti niciunu num ai aștetăm săvie săne cetască cărțile nōste alor patrurni cu nūmele luca mīsarăș haduc și ugur dectu mīte laluca meafost rușne dedu mīalul că neavz ut așide prosti cănuștim niciunu scriu vine lanof și nescrie și necetē șinetrahă căcīi tpofti demcare noladuci ampoftit altu ofelu altu și neaa dūș tot carecēā opoftit și așta neafost cappāri te dulce dōmne lartāi păcatile căbineneau pris căovinit lanof și neau adus tot ceāam poftu numa meau fost rușne deo domn așia cadumna lui să véde căovaut diune aducek forte bun omofost dumnalul profesāru

numai cudumn alui nesfātueam lasātām na amādat deoi rumni în taltu îșiptaii nude parte neam dus lași dīntracia ausituit unu scrie ununu neapārutbine dei urece leon și popu ion darē în dau să scrie ocarte urece leu bueros luāā carta și scrișă dilamine în pārusā bine căavam sāne scrie cărț ceam gdit eu sălītreb căcum moipute în vāfascrīe leu ozis așia dăcăicunōște țitālirile aeste care șilo ifacjo și dācă țāș tagd auzis elu lovru sāveț șāușim noi rumni mānapoi catātālīe

elumāta trabā ai voie sātīn veț euamz ș cām camirušine și sādāurece leon șiin scrie litāriile a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z A B C D E F G H I J L M N O P R S T U V Z

nō când îșițaește tāt te îșițscrīe viuacasă țahelu meu și mēpul în pat cu litāriile care mīl ofācut urece când vrei să scriu mātuitam la litra udei a udei m udei i udei l șiojan-ivățat ascrie sara zua mādăcām cām sāmāinvăț ascrie mamuga lidum nez-eu sē a jute șapociscrīe și zo catēt lumia și scrie ctioe popir șimerem la-urece sē vadā cum am scrișo jel oz is asta ibine asta hubine și ozis vād jo că isbaț capul sē în veț ascrie mād dācu mn ctuide bine care șiti scrie și ceti urece ozis dehunā samā căibine darē ozisaltu căcum ivātā amu mare

dar sē pōte invățā omul numadācā vre utavăț care nuștīt scrie si aveț drāguț cum așcrīe lādrguțā darē dācā nuști scrie trebe sāmēri laaltu sātscrīe cumuzicā sāscrie carescrie pōte scrie ceavre cătu nuști ceoscris cum nul om prost care nuști scrie cuma fostjō punāmu darē mam în vātāt cāmam rugat lidumnezeu sāmazute dumnezeu mauazutat și mamuvăț

vedeț șapōte facedumnezeu cuomul dācā jonam șitūt scrie punā amu darē mam rugatli du mēzeu in tri sātīmni am în vātāt ascrie șāzūd in pat cafost beteg și cu durere carātāt de pușcā precum șitī șdum avōștā căanul 1914 și anul 1915 tāt aūfost rānīt care aūfost în foc altu in puicāt alfu in dețāt și afost țāt supārat tōtā lumā și cātānie și țvīlie

**Ținta războiului.** „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung” publică un articol intitulat „Ținta războiului”, în care zice între altele :

„Se impută guvernului imperial că nu admite încă să se discute prin presă ținta finală a războiului. N'a sosit vremea pentru aceasta și guvernul va avea sprîjînul deplin al voinței naționale. Actualmente există o singură țintă anume aceea de a înfrânge pe dușmani ceoace, precum a zis d. Bethmann la 2 Decemvrie 1914, ne va crea o siguranță pe care nu va îndrăzni să o turbure nimeni. Această voință nu trebuie alterată prin discuțiuni asupra condițiilor păcii viitoare. Această discuție ar da o imagine greșită a voinței naționale. Trebuie să păstrăm intactă forța interioară și

Ascultăți măi români ce poate face Dumnezeu cu omul dăcă să roagă lui. Eu am fost un bēat tñăr n'am știut ceti și scrie, și am fost în foc, adecō în războl și m'au pușcat și m'au trimes în ispitai în Praga, nu m'am putūt înțelegere cu nime, am fost ca o fiară. Dā Dzeu vine domnu la noi, de știe rumānește și ne au scriș la toți la patru rumāni cărți și letrimētem acasă și ne vine răspuns după ele, nu știm ceti nici unu numai așteptām să vie sē ne cetească cărțile noastre ālor patru rumāni cu numele luca și Mesaros și Haiduc și Ungur, deoāt mie la Luca meo fost rușine de dumnealui că ne o vātut așea de proști că nu știm nici unu scrie, vine la noi și ne scrie și ne cetește și ne întrebā că ce pōftim de mādncare. Noi atuncī am pōftit altu fel altu, și ne a adus tot care ce a pōftit și așea ne a fost ca un pārinte. Dulce doamne earțāi păcatele că bine ne a prins, că a venit la noi și ne a adus tot ce am pōftit. Numa me au fost rușine de un domn așia ca dumnealui, sē vede că a avut de unde aducea, foarte bun om a fost dumnealui profesorul. Numai cu dumnealui ne sfātueam. La săptāmānā a mai dat de doi rumāni în elt ispitai un departe, ne au dus la ei și dīntrē acela a știut unu scrie unu nu, ne a pārut bine de Ureche Ioan și Popu Ioan. Darē li cău sē scrie o carte Ureche el bueros luārā cartea și scrișe de la mine, mīl pārusē bine, că avem sē ne scrie cărți. Ce am gāndit eu sāl' întreb că cum m'oi putea invățā scrie; el a zis așea, dācā ai cūmoaște literile aceștea care ție le oi face eu, ș... a zis el : Eu vreau să invēț, sē nu fim noi rumāni mai inapoi ca toate elea.

Ei măi întrebā ai voe să invēț ? Eu am zis că am că mī-e rușine, și sē dā Ureche Ioan și mī scrie literile a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, z, A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, L, M, N, O, P, R, S, T, U, V, Z.

Na, când li ștīl acește, apoi lu-al ștīl scrie. Vin acasă la hoīu meu și mē pui în pat cu literile care mī-lea făcut Ureche când vream sē scriu. mē uitam la litere. Unde-i a, unde-i m, unde-i n, unde-i g, unde-i l, și așā m'am invățāt a scrie. Seara, zīua mē necājeam că cum sē mă invăț a scrie m'am rugat la D-zeu, sē ajute sē pot scrie, și zāu că cāt lumea aș scrie cātē o popir și merem la Ureche sē vadā cum am scrișo, el a zis asta e bine, asta nu' b'ne și a zis vād eu cāt'i bați capul sē invēț a scrie, mād da acum cătūi de bine, care ștīți scrie și ceti. Ureche a zis de bunā seamā că'i bine, darē a zis altu că cum invēț amu mare?

Dar sē poate invățā omul numa dācā vrea, uitavăț care nu ștīți scrie și avoț drāguț cum aț scrie la drāguțā, darē dācā nu ștīl scrie trebe sē mergi la altu sātīl scrie, cum li zici sē scrie, care scrie poate scrie, ce'o vrea că tu nu ștīl ce a scriș cum nu' om prost, care nu știe scrie cum am fost eu până acuma, darē m'am invățāt că m'am rugat lui Dzeu sāl' ai jute Dzeu me-au șjutat și m'am invățāt.

Vedeți ce poate face Dzeu cu omul, dācā eu n'am știut scrie până acuma, darē m'am rugat la Dzeu in trei săptāmāni am invățāt a scrie șezānd în pat, că am fost beteg și cu durere ca rānit de pușcā precum ștīți și dumneavoastā că anul 1914 și anul 1915 toți au fost rānītī care au fost în foc, altu impușcat altu înghetāt și au fost toți supāratī, toatā lumea și cātānie și țvīlie.

**Tranzitul bulgaro-român.** Din București se anunță : Instituțiile noastre dependente pentru traterea chestiunii tranzitului bulgaro-român au stabilit până acum forma definitivă a modalităților acestor tranzitari pe principiul unei exacte reciprocități. Urmează ca înțelegerea să fie ratificată de consiliile de miniștri respective și apoi să se pună la dispozițiune și dīntr'o parte și din cealaltă aceleaș număr de vagoane pentru transportul mărfurilor.

## Războiu, vitejie, învingere și pace.

(Din „Comoara de citate” adunate de I. Dariu.)

Urmare.

Armata este pentru patrie aceeaș sunt ingerii înainte tronului Dumnezeesc.

† Regina Natalia.

Du-te la oștire, pentru țară mori ! Și-ți va fi mormântul coronat cu flori ! D. Bolintineanu, Mama lui Ștefan cel Mare.

Prusia este o armată, care are un popor, iar nu un popor, care are o armată.

Mirabeau, marele orator al Revoluțiunii franceze.

Astăzi armata este mândria țării; sē facem sē se păstreze încrederea o națiunea ș'a pus în ea și care pentru noi este un nou și puternic îndemn pentru dezvoltarea ei.

Domnitorul Carol I. răspunde generalului Cernatu la omagiale armatei după războiul din 1877.

Nu trebuie să uitām că numai sabla, sabia în teacă susține (pacea) și subț astfel de imprejurări desarmarea războiului pe care noi bueros vom a-l încunjura.

Moltke în Reichstag-ul german, la 14 Aprilie 1874.

Armele-mi l-au căpial, dar nu știam unde-mi stă capul.

(Arma amens capio; Neo sat rationis in armis. Virgil. Aen. II. 314).

E mai lesne să faci mobilă o casă, decât sē mobilizezi o armată.

Bismarck în parlamentul german, 1850.

N'avem oameni cese luptă cu retoricii în aplausele grele a cavaliiei de ulli ? M. Eminescu, Satira III.

Lupta pentru traiu va dura atāt cāt și viața inșāși, și va rămānea totdeauna rațiunea de a fi, a toatē dezvoltarea și a toatē perfecționare; în ea se va imbrāca în forme mai blānde, și, în comparațiune cu sālbtācia sa de astăzi, dānsa va fi acea ce e războiul națiunilor civilizate față de măcelurilē antropofagilor.

Max Nordau, Minciunile convențiionale ale civilizațiunii; capitoul: Armonia finală.

Lupta întārește pe cel slab și primēdria mārēște pe cel tare. Tot lucrul are nevoie sale, așā și libertatea mulț vrājmași are, pentrucă ea este partei cea mai frumoasă din moștenirea strămoșească...

N. Băloescu, Cântarea Rom. XXXVII.

... Apoi în treacă ne'ntrebā De mergem la vr'o nunț ? Noi răspundem în hohot: »ba, Sburām la luptā cranțā !«

V. Alexandri, Peneș Curcanul.

Să spue Retezatul, acel azil de pace, De-a pregatat Romānul in timpuri de nevoi !

De n'a păzit credința, de n'a vrut toate- face, Să scape numai țara din curse de războiu.

A. Mureșianu, Glasul unui român.

Zece mil de Romāni dīntr'o armādē de 50 de mil de oameni dorm azi ultimul somn imprejurul Plevnei și la câmpurile bulgare.

M. Cogălniceanu.

... Luată în întregul ei, lumea — precum s'a zis din vechime — este în proastă stare: sălbatici se mādncă unii pe alții, cei civilizați se înghā unii pe alții, și aceștea se numește mērcul lumii. Ce sunt statele cu toatē mādncāria lor, meșteșugitā pentru cele din lāuntru și pentru cele din afārā, și o puterea lor executivā, deoāt mijloace de apārare pentru a ținēa în frāu nedreptate cea desfrānatā a oamenilor ? Nu vedem noi pretutīndēi în istorie, cum toți regii, îndatā ce țara lor sē bucurā de oarecare prosperitate, sē foloseșo de aceasta pentru a țābāi cu armatele lor peste statele vecine ? Și mai toate războanele sūnt ele oare în adevāratul lor scop altceva decât niște prādāciuni pe o scardā mādncā ? In antichitatea primitivā, precum în parte și în veacul de mijloc, cel biruīt se făceau robli biruitorilor, adecā, vrōbind mai simplu, trebuiau sē muncească pentru aceștia; tot așā țre

buc să facă și ceia plătească contribuțiile de război: adevărat își dau roadele muncii agoniste de mai înainte. Dans toutes les guerres il ne s'agit que de voler, zice Voltaire, și Nemții ar trebui să o țină minte.

Arthur Schopenhauer, Aforisme asupra înțelepciunii în viață. Traducere de T. Maiorescu, pag. 339—340.

Col domnițică se ceartă, căci unuia-l lipsește în titlul lui cel mare o coadă de cuvânt; Din asta țese-o luptă ce strică și răpește La mil și mil'oane liniștea pe pământ. A. Mureșianu, România la 1854.

România n'are alt ocrotitor decât pe Dumnezeu și sabia sa. M. Cogălniceanu.

Brațul n'are putere dacă nu i-o dă mâna. Mantă.

Da! Mândră poate fi țara de filii săi; cu încredere în sine au mers la luptă, eroii s'au întors acasă. De aci încolo fele liniștită scumpa noastră patrie. Un popor care s'a vărsat sângele pentru nestărnarea sa, va ști să lupte vitejește și pentru întărirea și prosperarea sa în viitor.

Domnitorul Carol I. după războiul din 1877.

Ca eroii de marile legende, vin să vă privească în față, Voi, nepăsători de moarte, disprețuitori de viață, Ce-ați probat cu-avântul vostru lunei pusă în mirare, Că din vultur vultur naște, din stejar stejar răsare.

M-am văzut visul cu ochii, d'acum pot să mor ferice! Auzi lumea ne cunoaște: Român, zice, Viteaz, zice! Y. Alexandri, Din: „Oda oștășilor români“.

Oligărenii încă păstrează pomenirea Vitejilor ce'n vale-i afară nemurirea Alfabetelor de cinstă prețuoasă meritat; Iar praful ce acolo de vânturi viscolose în aer se ridică, e pulbere de oase, Că tabere dușmane în treacăut au lăsat. Gr. Alexandrescu, Oastea română.

La arme frați, la arme! Haideți să ne luăm Avântul vitejesc, Cu sânge s'adăpăm Pământul nostru strămoșesc! Din „Marsilieza franceză“.

Eroul e recunoscut numai de erol Goethe, Maxime și reflecțiuni.

Prin răbdare și stăpânire de sine se aduce la îndeplinire veritabilul caracter eroic. Smiles, Caracterul, cap. 6.

Un atașat militar despre soldații români. Din Viena se anunță:

Atașatul militar suedez maiorul Adlerkreuz, care a vizitat frontul din Polonia rusă și trupele austro-ungare de acolo, spune că toate trupele croate, ungare, bosniace, germane, române fac cea mai bună impresiune. În special l-a impresionat atitudinea marșială a Românilor, despre care a spus că sunt un excelent material de soldați.

Colaborarea militară germano-austro-ungară. Corespondentul de război a lui Fremdenblatt relatează impresiunile obținute la aripa septentrională a pozițiilor austro-ungare în Polonia rusă relevă colaborarea strânsă cu germanii. Legătura reciprocă dintre comandamentele germane și austro-ungare se arată în mod vădit. Zilnic au loc mari sau mici lupte, al căror total influențează în mod favorabil situațiunea generală. Mai ales în dueliurile de artilerie trebuie constatată efectul zdrobitor al pieselor de artilerie moderne al căror tir este puternic; dar și infanteria câștigă teren și face zilnic prizonieri.

Corespondentul relevă că efectivele sunt pe deplin completate cu formațiuni din deposite și cu numeroși vîndecători ne întrați în luptă și glorificați mai ales bravura, vitejia și disprețul de moarte al regimentelor ce luptă la aripa

septentrională, în cea mai mare parte români, cum și colaborarea ideală a trupelor austro-ungare, cu toată deosebirea de naționalități.

**Sf. Scaun și statele beligerante.** Din Roma se anunță: Cardinalul secretar de stat al Sfântului Scaun a declarat unui corespondent al ziarului „Eclair“ că protestează împotriva zvonurilor răspândite de unele cercuri franceze, că Vaticanul ar fi partizanul Germaniei. În situațiunea de față și după cum s'a mai spus de atâtea ori, Sf. Scaun nu poate fi de partea nici unora dintre beligeranți, căci interesele superioare ale bisericii îl obligă să observe o neutralitate absolută.

Vaticanul nu poate să cerceteze înviuirile reciproce pe care Statele beligerante se întrec să și le aducă și hotărî, care este greșit; dar el invoacă pacea și neputând împiedica războiul, cantă să facă pe cât posibil mai puțin dezastruoase urmările lui.

**Distincții militare.**

Din Monitorul Oastei Nro. 29 reținem următoarele distincții:

**Crucea militară pentru merite cl. III. cu decorația de război** drept recunoștință pentru ținta vitejească în fața dușmanului s'a conferit locotenent-colonelului **Antoniu Micula** din reg. de inf. 48, căpitanului **O. Taban** din reg. 93 de inf. și locotenentului **Carol Pucan** din reg. de art. 2.

**Cu lauda prea înaltă (Signum laudis)** au fost distinși locotenentul i. r. **Dr. Ioan Robu** din reg. 33 și sublocotenentul i. r. **Gheorghe Cozma** din reg. 33.

**Crucea de aur pentru merite** pe banda medaliei de vitejie s'a conferit sublocotenentului i. r. **Maximilian Simon** din secția 11 a tel.

**Crucea de argint pentru merite cu coroana** pe banda medaliei pentru vitejie s'a conferit sergentului major **Emilian Tolcan** din reg. 11, sergentului major de gloate **Ioan Miclăuși** dela manutanță, și sergenților **Ioan Sturzu** și **E. Popovici** din bat. 11 de sapeuri.

Sublocotenentii i. r. de artilerie d-nii **Dr. Caius Brediceanu** și **Dr. Valeriu Gaița** au fost avansați la rangul de locotenenți.

**ȘTIRI.**

— 12 Februarie v. 1915.

**Recunoștința răniților noștri.** Din Viena ni se scrie: A trecut o lună și jumătate de când sunt aici în spital cu vre-o câți-va români cu care m'am întâlnit aici. Suntem mulțumiți de onoratele societăți cari regulat ne-au făcut vizită și ne-au dăruit cu cărți frumoase de rugăciuni și istorioare, gazete tot la două și trei zile cu „Gazeta Transilvaniei“ și „Românul“ Suntem fericiți că avem și noi suflere bune, cari se mai gâdesc la suferințele noastre spre a le mai alina cu unele daruri precum este și o stimată doamnă care în zilele din urmă ne-a dăruit la fiecare Român câte 10 cor. Mândri suntem cu această stimată doamnă, care simte lipsa și durerea noastră, și care ne-a făcut o fală mare în fața la toți străinii.

Îl mulțumim cu toții și zicem din toată inima: să trăiască stimata d-nă **Antoniescu** din Viena, și toate persoanele cari dau mână de ajutor răniților, deasemenea și d-lor redactori, ca să mai trimeată foi răniților, căci fule ne fac o bucurie dintre cele mai mari.

Cu stimă: **Viena** în 25 Februarie. **Ioan Ardelean, Ioan Maga, Vasile Moldovan și Ion David.**

**Cum procedază Germanii pe mare.** Din Berlin se anunță:

După știrile din Geneva ziarul „Petit Parisien“ descrie după martori oculari, cum a fost scufundat vaporul „Ville de Paris“ la 17 Febr. st. n., de un submarin german. Atitudinea căpitanului a fost exemplară. Submersibilul a acordat termen de 10 minute echipajului, pentru a se imbarca pe luntrile de salvare. Căpitanul vaporului francez s'a rănit părăsind vaporul și a fost invitat pe bordul submersibilului pentru a i se pansa rana și fiind descuțit s'au dat ciorapi și ghete. Afară de aceea, fiecare marinar din echipajul submarinarului a căpătat câte două pături de lână și alimente.

De oarec bărcile nu puteau înainta, submersibilul le-a luat în remorcă și deși capturarea s'a văzut de pe ferul Barleur și de acolo s'a telegrafiat prefecturii maritime, submersibilul i-a remorcat mai departe cu cel mai mare sânge rece, și dacă nu s'ar fi observat fum în direcțiunea capului Levi, i-ar fi dus până la 500 metri de Barleur. Dar așa li-a dat drumul și a dispărut sub mare la 50 metri depărtare de noi.

**Anul școlar va dura și în Iunie.** Ziarul „Az Est“ s'a adresat directorului suprem din Budap sta Dr. Erődy Béla, cerându-i informații privitor la încheierea anului școlar și favorurile, ce le vor obține elevii înrolați. Ordinațiunea ministrului de culte — a zis directorul suprem — asigură favoruri numai elevilor, cari sunt înrolați acum. Elevii privați sunt datori să depună examene; cei ce au fost relegați pe un an sunt datori să se prezinte acum în Iunie la maturitate, fără a se bucura de vre-un favor. Conferența directorilor supremi a hotărât, că în anul acesta să se țină prelegeri ca și în alți ani, pentru a suplinii întârzierile, ce au urmat dispozițiilor militare. Dacă alte națiuni și'u să muncească, pentru ce nu am ști și noi. Toți elevii înrolați să-și împlinescă datoria patriotică, grăbind întru apărarea patriei. Cei rămași acasă să muncim înainte, căci n'avem nici un motiv de a ne întrerupe munca.

**Consumul**, prima societate comercială și-a ținut Sămbăta trecută în 20 n. a 23-a adunare generală sub prezidiul venerabilului prezident canonic Gavril Pop, care cu atâta atenție îngrijește de mersul bun al acestei instituții. Au luat parte 20 acționari cu 447 voturi, fiind depuse.

Din raportul direcțiunii constatăm că circulația anului s'a fost de peste 510 mil cor. că s'au comandat în decursul anului marfă de 116767.71 cor. plătită aproape în numerar, așa că creditorii la sfârșitul anului aveau pretensiune de Cor. 1884.12 și depozit de mărfuri de Cor. 41201.62. Societatea mai avea depuneri de Cor. 4944.90 și debitori de Cor. 11733.83. Intratele anului 1914 a fost de Cor. 24769.88, față de Cor. 14630.10 ieșite, așa că deficitul a scăzut cu Cor. 10139.78. În chipul acesta s'a speră, că în decurs de 2 ani capitalul societății va fi restabilit întreg în suma de Cor. 80 mil. În sfârșit s'a întregit direcțiunea reelegându-se d-nii **Cr. Iuliu Maniu** și **Dr. Ioan Raț**, iar ca membru nou **Sever Pop**, harnic conducător al societății. »Unirea

**Nouii victime ale minelor de pe marea Neagră.** Din Constanța se anunță: prefectura județului a fost încunoscintată telefonic că luni dimineața la orele 10, o mină găsită de niște băieți, cari păzeau oile pe malul mării a explodat omorându-i. Iată amănuntele ce le-am putut afla: Băieții **Done** în etate de 19 ani și **Simion** în etate de 17 ani, au fost trimiși de tatăl lor **Iordan Simion**, din Gargălcu cu oile la pășune, pe balta Cararman. În timp ce oile pășteau; băieții s'au coborât la malul mării, unde au găsit o mină scoasă din vauri la mal. Neștilind ce este și ce să facă cu ea, au scos-o afară și, cum trebuia să plece acasă, au legat-o dinapola căruței cu o frânghie. Deabia au făcut 3—4 metri și mina a explodat omorând pe amândoi băieții, cari și sfărâmand complet căruța. Mina se crede că făcea parte din bagajul turcesc, de la gura Bosforului.

**Postă de baloane.** După ce Rușii au încunscurat cetatea **Przemysl** se pare, că l-s'a tăiat acestei cetăți firul oricărei comunicații cu cel din afară. N'a fost însă așa. Căci câțiva piloți curajoși au dat de rușine toate măsurile luate de Ruși, pentru a ține **Przemysl** într-o absolută izolare. Acești piloți s'au anunțat de bună voie comandamentul angajându-se să zboare din cetate la anumite intervale de timp trecând pe de-asupra armatei asedia-toare și ducând celor din afară urările de bine ale celor împrejmuiți de lanțul armatei ruse. Și astfel s'a instituit posta aeriană dela **Przemysl**, care a făcut atâtea vreme senzația presei dela noi și din Austria. Căci nu era zi, în care să nu apară în vre-un ziar câte-o scrisoare venită cu posta aeriană din cetatea împrejmuită. Instituția aceasta hipermodernă însă n'a putut ține mult. Costă prea multe și prea mari riscuri. Doar mai multe, decât ar fi costat serviciile aduse. Întâi și întâi nu sunt aeroplane aranjate anume pentru transportare de scrisori, deaceia nici nu se puteau pune într'un aeroplan mai mult de câteva. De-aci apoi tipărirea unor cărți postale foarte subțiri, anume pentru posta aeriană, fapt, care iarăși ar fi costat prea mult. Apoi Rușii dispun de tunuri foarte bune anume pentru țintirea aeroplanelor, așa, că, ayiatorul era din cale afară espus. Pentru a încunscura aceste dificultăți, autoritățile militare s'au hotărât să introducă **posta de baloane** pentru transportul scrisorilor trimise de asediați. Transportarea se va face așa, că pachetele de scrisori menite să fie expedate vor fi legate de

baloane, cărora li se vor da drumul. Deoarece însă direcția acestor baloane fără cârmaci nu se știe, ministerul de război a îndatorat pe ori care locuitor al țării — civil ori militar, — ca dacă va găsi undeva vre-un astfel de pachet de **posta de baloane**, să-l ia și să-l predea imediat autorității mai apropiate, care va espeda apoi acest pachet cu **posta regulată** la locul destinațiunii. Cine va găsi pachetul și-l va preda autorității va primi imediat 10 cor. drept răsplată.

**S'a schimbat un geamtan.** Părintele **Dumitru Solu** din Vâlcele (Előpatsk) ne comunică că eri după amiazi l-a luat cineva din greșeală în gara **Bartolomeu-Brașov** geamtanul său de culoare neagră, lăsându-l în loc altul străin. Călătorul necunoscut este rugat să trimită geamtanul schimbat la gara **Bartolomeu**, unde va primi în schimb geamtanul propriu. 2—2

**Adunarea casinei române.**

Adunarea generală ordinară a „Casinei române din Brașov“ se convoacă prin aceasta pe **Duminică, în 15/28, Februarie 1915 la 3 p. m.**, în localul casinei cu următoarea

**Ordine de zi:**

- 1) Deschiderea adunării și designarea verificatorilor.
- 2) Raportul Comitetului și socotellele pe 1914.
- 3) Absolvarea Comitetului ales pe 1914.
- 4) Alegerea unui președinte adhoc; a) **Debatere și hotărâre asupra arcerii taxelor de membri ordinari și extraordinari;** b) Alegerea comitetului și a revizorilor pentru anul 1915.

5) Abonarea ziarelor pentru 1915.  
6) Votarea bugetului pentru 1915.  
7) Propuneri eventuale.  
8) Închiderea adunării.  
Pentru aceleași motive cari au determinat pe actualul comitet ca să propună, cu unanimitate de voturi, urcarea taxelor anuale: **invităm și noi cu stăruință pe toți intelectualii români din Brașov și din împrejurime să se înscrie de membrii ordinari și extraordinari și apoi să se prezenteze la această adunare generală în interesul bine înțeles al casinei-**

**Brașov** în 20 Februar 1915.  
**Dr. Nicolae Vecerdea** președinte  
**Nicolae Furnică** secretar

**Invitare.**

Invit pe domnii membrii români al reprezentanței comitatense din comitatul Brașovului la o **consultare, mâne Vineri în 13/26 februarie 1915 la 12 oare din zi — în casina română din Târgul Grăului în Brașov.**

**Obiect:** Scurt dar și însemnat și urgent: **Programa ședinței comitatense de Sămbătă.**

**Brașov** în 12/25 Febr 1915.

**Ioan Lengeru** președintele clubului.

**Proprietar:**

**Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.**

Redactor responsabil: **Ioan Lacea**

**Sanatoriul din Sibiu--Nagyszeben**

ășezat în parcul orășenesc („Stadtspark“)

primește în grijă și tratament medical următoarele morhuri: morb de inimă, rinichi, stomac, zahăr, podagra (artrită), arteriosclerosă, emphisemă, astmă, bronchita catarală cronică, pleurită (și exudativă), morhuri de articulații și oasă, scrofulosă (și deschisă), morhuri (și rană) de piele și sânge; boale de nervi, tabes, afecțiuni a măduvei, spinării și paralizeri; morhuri femeiești, anemiă, slăbire generală și reconvalescența. — — — Prospece și amănunte prin

**Direcțiune sanatoriu în Sibiu--Nagyszeben.**

**Magazin cu specialități**

de **Mărfuri împletite și tricotați, de toate sorturile.** Fabrica de împletituri și tricotage Brașov.

**J. TEUTSCH & Cie**  
STRADA PORȚII Nr. 6.

**Antreprize de pompe funebre**

**E. TUTSEK.**

**Brașov, Strada Porții Nr. 3.** vis-à-vis de băcănia Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentu-meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pompoase și mai simple **cu prețuri ieftine.**

**Depou de cosciuge de metal** ce se pot închid hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a **cosciugelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejar.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plantici** cu cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un **car funebru vânat** pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin**, iau asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La cazuri de moarte a se adresa

Telefon interurb. 405.

**E. Tutsek.**

TAILOR FOR GENTLEMEN

# M. NEUMANN

CENTRALA:

FURNIZORUL CURȚEI ȘI CAMEREI IMPERIALE REGALE:

WIENA

SUCURSALE:

**BRASOV**

BUDAPESTA

Mare Depozit de Haine pentru Bărbați, Băeți și Fetițe

.. Toate în calitățile cele mai bune și croială elegantă, prețuri originale, fixe .. || Cereți catalogul nostru ilustrat. ..

Specialitate de apă minerală.

## Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Bentura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientoase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondial renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeala absolută până la cea din urmă picătură.

Depozit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrația isvorului, Iosef György,  
Șepsibodok (Ardeal).

58-200.

## VICTOR PURI

Brașov, Strada Costița de jos Nr. 2.

Magazin cu Articole pentru Menaj Cristalerie și Porțelanuri Aparatură și sticle

REX și ULRTEFORM

cu prețuri de fabrică

Atelier Special de Rame pentru încadrat tablouri.

13-50

(2)

EMNE de fag pentru ars prima calitate  
blane și tăiate, cu vagonu, duse acasă ieftine se capătă la Sziklós József  
Strada Neagră Nr. 51.

Telefon 508.

\*\*\*

Se poate comanda cu prețuri originale la  
Kovács A. Trafica mare, Șirul florilor Nr. 13.  
Fülöp J. Magazin cu delicatose Str. Vămei Nr. 31.  
Benkó J. Librărie Strada Porții Nr. 52.  
Gaal I. Scheiu, Băile de abur Nr. 85.

## Dinți

și dantură completă  
fără pod, tragere de  
dinți, plombare, co-  
roane de aur și po-  
— duri de aur. —

Gerő Arthur  
Technic de dinți diplom.  
Str. Vămei Nr. 31.

Expert de croitorie încredințat de Minister

Pregătește în atelierul propriu Haine de Domni din stoffe mode-  
cu lucrători de primul rang ne indigene.

## Tellmann Béla

Confectionale de mantale englezești pentru dame și costumuri.

Salon de modă în BRASOV

50-50 Pentru studenți și orășeni prețuri moderate.  
Comande din provincie se execută,  
fără a lua măsură cu garanție.

## Fotografia modernă.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public,  
că am deschis un nou

Atelier de fotografie modernă

Strada Vămei nr. 34.

În urma aranjamentului meu special pot în fiecare  
odă face fotografii artistice.

La dorință și în locuințe, fără urcarea prețului  
Garantéz executare exactă.

Cu toată stima

Wilhelm Herter,

21-50 fotograf, Str. Vămei (colțul str. sf. Ioan).

COVOARE  
LINOLEUM  
PERDELE

Pânzături, albituri de pat,  
se pot cumpăra cu prețul  
cel mai convenabil, în ale-  
gere mare, prețurile cele  
mai ieftine la

## TELLMANN & SPEIL

Târgul Grăului nr. 8.

Îngrijim și așezarea de Linoleum cu lucrători experți  
Lucrările de Linoleum în Hotel Coroana sunt  
executate de firma de sus.

Magazinul

# Berbecar & Czink

BRASOV, Str. Vămei Nr. 7, Telefon 470.

Manufactură, Pânzării, Mode și Noutăți, confecțiuni pentru Dame.

Cel mai bine asortat în Lingerie pentru Bărbați și dame. — Prețuri fixe. — Mai ieftin ca ori undă.  
Casa de încredere.

TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU BRANISCE & COMP BRASOV.

## BIROU DE INFORMAȚII IN BUDAPESTA!

Dau informații în orice cauză  
ce se ține de Budapesta. Dau in-  
formații referitor la rugărilor tri-  
mise la ministerii și Curie. Ur-  
gez rezolvarea cauzelor, rog resol-  
vare favorabilă. În cauze de con-  
gruă, ori învățătoresți ori de licen-  
ții ori în cauze de miliție etc. dau  
deslușiri grabnice și sigure. Celor  
cari vin în persoană la Budapesta  
le stau la dispoziție ca conducători  
și tâlmaci.

Câștig informații despre soar-  
tea celor de pe câmpul de luptă.

Mijloces totfelul de vânzări  
și cumpărări. Prețuri și de mo-  
toare, mori și alte mașini. Vă re-  
comand spre cumpărare o inven-  
ție nouă: moară cu 2 petri și site,  
ce se poate mână cu un cal ori cu  
mâna și face pe zi 100 kg. făină  
fină. Prețul 320 C.r. Trimit gra-  
tuit cataloage.

L. Olariu

Budapest, II. Pálffy ú. 1. I. 6.

J. L. & A. HESSALMER

casă fondată 1843

BRASOV

„La leul alb“.

Mare deposit en gros și en détail  
de coloniale, vâpseli și bumbă-  
cârie, bonboane fine de tot felul,  
ciocolate diferite și cacao, sardéle  
indigene și franțuzești.

Instalațiune proprie năntropre-  
jitul cafelei, precum și vazărea  
pentru cafea turcească.

Zilnic în deposit cafele  
proaspăt prăjite.